

Moreel beraad als tool voor het milieubeleid en de uitvoering

'Elke keuze is een morele keuze', roept dilemma-inbrenger **Sami** uit nadat deelnemers van de deelsessie 'Dilemma's in de praktijk' hem hebben mogen bevragen. In zijn casus 'Snijbloemen kopen, ja of nee?' oefenen deelnemers met een 'Moreel beraad' onder leiding van **Sjef Staps** namens de Dilemma Balie van de VVM. Als alternatief op het kopen van met gif bespoten zonnebloemen om in de vaas, gekregen van Sami's

moeder, te zetten, heeft het aan Sami aange-reikte alternatief, namelijk om deze bloemen zelf te kweken op zijn balkon, zijn voorkeur. Natuurlijk kun je zijden bloemen, houten tulpen of droogbloemen kopen, 'maar hoe duurzaam zijn die dan gemaakt?' vraagt Sami zich af. Eigenlijk zou volgens hem de norm moeten zijn dat je als consument niet na hoeft te denken wat een gezonde keuze is. De normen daarvoor zouden liefst door de

overheid moeten worden bewaakt. Want naast zijn dieperliggende persoonlijke waarden: schoonheid, sentiment, gezondheid en verantwoordelijkheid, kiest Sami ook voor gemak en betaalbaarheid.

Wat leren de aanwezige milieuprofessionals van deze casus en welke opbrengst van deze gespreksvorm is relevant als bijdrage aan het Nationaal Milieuprogramma? "Deze casus raakt iedereen," "de casus lijkt futiel," volgens deelnemers. Maar: "het gesprek hierover brengt universele waarden en normen boven tafel" en "als consument zijn wij veroordeeld tot keuzevrijheid." De gespreksvorm Moreel Beraad draagt bij aan 'perspectivische lenigheid' van de deelnemers: het is een verrijking van de vele perspectieven die bij een dilemma kunnen spelen. Daarmee biedt het een betere onderbouwing voor een te maken keuze. Op deze manier kan het moreel beraad bijdragen aan de kwaliteit van het milieubeleid en de uitvoering.

Jacqueline Quarles van Ufford



Foto's: Corine Quarles van Ufford

Circulaire koplopers

In 2030 moet de helft van de Nederlandse economie circulair zijn. Kringlooporganisaties zijn al jaren een koploper op circulariteit en sociale inclusie. Gemiddeld wordt 56% van de goederen die gebracht worden bij de kringloop hergebruikt en 28% gerecycled. Daarnaast zijn deze organisaties vaak een onderdeel van een Circulair Ambachtscentrum, een onderdeel van het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE). Branchevereniging Kringloop Nederland (BKN) en Rijkswaterstaat organiseerden samen een inspirerende en activerende sessie waarbij de deelnemers bij werden gepraat of de stand van zaken rondom het Nationaal Programma Circulaire Economie, de rol van circulaire ambachtscentra en kringlopen en zelf aan de slag gingen met de toekomst van circulaire ambachtscentra.

De sessie werd begeleid door Liza Hoefnagels, projectleider academie, monitor en circulair ambachtscentra bij BKN. Chiel van de Kerkhof, beleidsmedewerker circulaire economie bij BKN, en Sabrina van der Linden, adviseur circulaire economie bij Rijkswaterstaat, gaven de presentatie. Nadat de aanwezigen bijgepraat waren over waar de kringloopbranche en CA's voor staan en welke uitdagingen en kansen zij tegenkomen, zijn ze aan de slag gegaan met de toekomstvisie voor toekomstbestendige circulaire ambachtscentra. Er is gesproken over hoe je meer bezoekers naar een CA krijgt, hoe je in tijden van schaarste personeel blijft vinden, hoe je de meerwaarde laat

zien op het gebied van milieu en sociaal, en wat je beter lijkt: een CA op één locatie of in een netwerk.

Circulaire ambachtscentra hebben zeker toekomst volgens de deelnemers, ze spelen een belangrijke rol in de circulaire economie, dienen als inspiratie- en educatiecentrum, waar reparatie en hergebruik via de kringloop nog meer samenkomen met onderwijs en ontwikkeling. Of een CA uit een netwerk of op één locatie moet zitten wordt minder eenduidig nagedacht. Beide opties hebben voor- en nadelen, zolang ze maar bereikbaar een vindbaar zijn.

Chiel van de Kerkhof



Sabrina



Chiel



Liza